

50 PREMI PERE MULET CERDÀ
DE NARRACIÓ CURTA

CARTES EN BLANC

Just quan la resplendor d'un llampec il·luminava la llunyana línia de l'horitzó, La Marta va mirar a través dels vidres de la finestra, que estaven esquitxats per la pluja. Aleshores, va sospirar angoixada; des de la mort de la seva mare, no havia tornat al vell casalot on havia passat gran part de la seva infància. Un lloc situat al camp, lluny de la gran ciutat. Mentre es ficava la misteriosa clau a la butxaca de la jaqueta, esperant prendre una decisió, el record de les últimes paraules de la seva mare, que li havia dit abans de morir, es van repetir persistentment a la seva ment: «Agafa la clau, puja a les golfes i obre la caixa de fusta decorada amb incrustacions florals. Ha arribat el moment de descobrir tota la veritat».

La Marta tenia por. Una sensació inquietant, una intuïció; alguna cosa que no aconseguia definir, però que li impedia complir les ordres de la seva mare. Amb un mocador va eixugar les llàgrimes fredes que relliscaven per la cara i, amb un impuls de fermesa, va decidir pujar a les golfes. Havia arribat el moment de deixar enrere les seves pors i descobrir el secret que amagava l'enigmàtica caixa.

En arribar a les golfes, va buscar entre les estanteries repletes de caps de cartó que s'apilaven desordenades en els prestatges. Per desgràcia, no va trobar cap caixa amb incrustacions floral. Just quan estava a punt de rendir-se, cansada per la recerca infructuosa; una de les estanteries, va caure a terra produint un soroll estrepitos. La Marta va saltar esgarriada per a esquivar tots aquells objectes que li queien a sobre. Quan la fumera de pols es va dispersar, va mirar al seu voltant per a esbrinar el que havia passat. Aleshores, una confusió indescriptible es va apoderar d'ella, estava envoltada d'objectes trencats i, al mig de tot aquell embolic, va veure la caixa

La capsa havia aparegut del no-res. «Per Déu, d'on haurà sortit!», va pensar la Marta emocionada. Sense preocupar-se pel desordre ocasionat, agafà l'anhelat tresor i va sortir de les golfes amb el cor bategant a cent per hora. Abans de baixar a la planta baixa, no va poder

contenir la seva curiositat i es va asseure en el primer esglaó de l'escala. Va col·locar el recipient entre les seves cames i va introduir la clau que havia guardat a la butxaca. Obrí el pany amb la mà tremolosa i aixecà la tapa lentament. Encara que semblava una ximpleria, tenia por del que podria trobar a dins. Per alguna raó desconeguda, la seva ment va fer un viatge enrere fins a la seva infantesa, recordant els llargs i incomprensibles anys d'aïllament en l'antic i apartat casalot, un període de la seva vida que mai va acabar de comprendre i, que la seva família, mai ho va voler explicar. Negà amb el cap, havia d'allunyar aquells maleïts pensaments i centrar-se en el contingut de la caixa. Va agafar uns mocadors que cobrien el que hi havia a dins i, com si volgués que algú l'escoltés, va repetir en veu alta el nom que, amb molta cura, algú havia brodat en cada un: «Marcos... Marcos».

Un munt de sobres lligats amb una cinta de color rosa omplien tot el recipient. El primer impuls va ser mirar l'origen del remitent. No els va comptar, però va estimar que n'hi havia més de cinquanta, tots amb idèntic nom i adreça:

Marcos Urrea

Calle Troniecho s/n

Lanuza (Huesca)

En adonar-se que el nom coincidia amb el brodat dels mocadors, li van sorgir un munt de preguntes: «Marcos... Qui ets? Quina relació vas tenir amb la meva mare? Per quin motiu la mama va amagar aquest munt de cartes? Quin misteri amaguen?». El timbre del telèfon la va fer reaccionar i corrents, baixà les escales pensant que era el seu marit, però quan va arribar a l'últim esglaó, va ensopegar i la caixa va caure a terra. No es va aturar a recollir-la, necessitava atendre la trucada. El seu espòs era una persona exigent i agressiva.

—Hola..., ets tu? No, ara no puc... Et dic que no puc, he obert una caixa amb un munt de cartes i necessito llegir-les... Aquesta nit dormiré aquí, vull esbrinar de què va tot això, és molt misteriós... Si us plau, para, sempre estàs igual, ja estic cansada, si continues amenaçant-me, no tornaré mai més a casa...

La Marta va penjar el telèfon; com sempre, el seu marit, intensificant el seu masclisme, intentava marcar-li el camí. Tractant d'oblidar el sofriment que suportava, va tornar a l'escala amb la idea de recollir la caixa i els sobres que havien caigut a terra. Va ser llavors quan se li va ocórrer mirar la direcció del destinatari, cosa que no havia fet abans: «Marta Rius Oliva». Quedà estupefacta; aquell era el seu nom, les cartes anaven dirigides a ella. Amb la intenció de tranquil·litzar, va tornar al saló i nerviosa, es va asseure en el sofà per a examinar la data del mata-segells. En adonar-se de l'any, va intuir que les sorpreses anirien en augment. Mentre avaluava el temps que havia passat des de la data que acabava de llegir, va perdre la mirada observant al seu voltant. Les parets estaven carregades d'històries: fotos, quadres, records de llargs viatges familiars. Provenia d'una família adinerada que a la seva època gloriosa s'havia dedicat a la indústria tèxtil. Avui, tot l'imperi dels Rius es concentrava al vell caseriu i en un bon compte corrent que havia heretat la Marta. De sobte, la mirada de la Marta, es va centrar en una antiga fotografia que es trobava sobre una de les prestatgeries de l'enorme llibreria que tenia davant. Des que tenia ús de raó l'havia vist, però mai s'havia interessat per ella. Es va aixecar i, sense poder resistir la seva curiositat, es va acostar fins a la foto. Era un grup de joves retratats davant d'un riu amb una immensa muntanya de fons. No va identificar el paratge, però estava convençuda que aquelles persones tenien algun vincle amb la seva mare. Aleshores es va preguntar en veu alta: «On ets, Marcos? Qui punyetes ets d'aquest grup?».

Abans d'obrir un dels sobres, va sospirar atemorida. La data del mata-segells li deia que estava a punt d'entrar dins d'una història molt llunyana. En aquelles dades, ella just havia complert els tres mesos de vida. Del primer sobre va treure una carta doblegada en quatre parts, la va estendre i quan es va disposar a llegir-la, es va quedar bocabadada. El paper, deteriorat pel pas del temps, estava totalment en blanc. Esglaiada, va iniciar un examen exhaustiu de cadascun dels sobres. Allò era sorprenent, el seu cor va començar a bategar amb força, eren cartes en blanc, sense contingut, sense història. Va obrir l'última amb l'esperança de trobar alguna frase, un nom, una paraula. El seu cor ja no bategava, ara galopava com si

volgués rebentar el seu cos i sortir fugint de tants despropòsits. En aquesta ocasió va tenir millor sort. No obstant, Els seus ulls es van omplir de llàgrimes, res del que acabava de llegir tenia sentit.

«Existeix una estranya força que em porta cap a la llum infinita... Et sento lluny i em moro per dins... Ens van robar la vida... Et van apartar del meu costat i ara el món no té sentit sense tu... Demà, amb les llums de l'alba, travessaré la porta i arribaré fins a la teva ànima... Per fi, les nostres vides romandran unides i les penes de l'ànima s'esvairan...».

En aquell moment, va pressionar el paper amb totes les seves forces, el missatge li feia por: «Travessaré la porta i arribaré fins a la teva ànima». Llavors, amb la mirada perduda, preguntà: «Quina estranya història intentes explicar-me, mamà?». La Marta estava convençuda que tot allò formava part d'un missatge i si la seva mare volia que arribés fins al final, havia de complir els seus desitjos. La seva ment continuava bloquejada, necessitava aclarir tanta confusió. «Què faig?», es va preguntar. Aleshores, va pensar en el seu marit. Nerviosa i poc convençuda, agafà el mòbil i li va fer un truc.

—Què passa ara? —va preguntar l'homa de forma agressiva.

—Per deu tranquil·litzat, sempre estàs igual. He trobat un munt de cartes escrites fa més de trenta-set anys per un tal Marcos i estic molt confosa.

El marit de la Marta va exclamar amb força:

—M'estàs prenent el pèl! Tu sempre amb les teves fantasies i somnis absurds. Torna a casa immediatament i deixa't de ximpleries si no vols que...

La Marta va interrompre les amenaces del seu marit.

—No fa falta que em cridis i no, no tornaré a casa. Vull descobrir el significat de les cartes. Potser tinc una mica de sort..., i fins i tot, canviaran la meva caòtica vida.

La Marta, cansada del miserable comportament del seu espòs, més valenta que mai, va penjar el telèfon. Fora dels vells murs del gran casalot, la pluja, acompanyada d'una forta tempesta de trons i llampecs, continuava caient amb intensitat.

Asseguda al sofà, va examinar la direcció del remitent, per buscar mitjançant una aplicació d'internet, un hostel on es pogués allotjar uns dies. Nerviosa, va marcar el número que havia trobat. Afortunadament, una dona molt amable li va respondre i, després d'oferir-li la informació necessària per assegurar una arribada sense problemes, va afegir que l'esperaria a la recepció, sense importar l'hora que fos.

Faltaven vint minuts per a les deu de la nit, quan la Marta aparcava davant de l'hotel. A l'entrar a la recepció, una dona de cabells curts, convertida en la mateixa cordialitat, li va donar la benvinguda amb dos petons en les galtes. Aquell comportament la va deixar perplexa, esperava la rudesia pròpia dels habitants de l'alta muntanya, però gustosament va ser tot el contrari. La dona, de nom Marian, li va mostrar l'habitació, mentre amb un cert to de curiositat preguntava per l'equipatge. La Marta es va limitar a mostrar la bossa que portava penjada a l'espatlla.

—No portes equipatge? —va preguntar la Marian, amb un somriure.

—Tot el que porto està a la bossa, vaig sortir de Barcelona a correuita i, la veritat, només vaig agafar roba interior, al cap i a la fi, només estaré aquí un parell de dies.

Marian no era psicòloga, però el tracte amb els clients l'havia proveït d'una habilitat especial per a descobrir els signes que turmenten a l'ésser humà.

—No et preocupis, en cas d'emergència sempre podem veure si trobem alguna cosa a la teva mida. Per cert, si vols sopar, pots baixar al restaurant. Et puc preparar qualsevol cosa i, quan acabis, si et ve de gust, parlem una mica. Tinc la sensació que alguna cosa no fusiona en

la teva vida i et té confosa. Sempre s'ha dit que una bona conversa ajuda a tranquil·litzar l'ànima.

La Marta va dubtar uns minuts, fixar la seva mirada trista en els ulls amables de l'amfitriona de l'establiment i assentir amb el cap.

Quan es va quedar sola, va observar amb atenció l'habitació. No podia negar que tenia una suggestiva decoració amb sostres de colors degradats, formant indefinits traços geomètrics. Cadascuna de les estades de l'hotel havien estat batejades amb noms d'escriptors cèlebres. La seva rebia el nom de García Lorca. Sobre la tauleta de nit, descansava la novel·la Erma, un llibre de l'autor que esperava ser llegit per l'hoste. Va sospirar, coneixia l'argument i va preferir arraconar-lo, una trama tenyida de tragèdia, alguna cosa que sospitava podia ocórrer amb les misterioses cartes. Després de parla amb el seu marit, va trucar a Marian per dir-li que no soparia, estava cansada i havia pres la decisió de ficar-se al llit i descansar.

Uns cops a la porta de l'habitació, juntament amb una veu masculina, van despertar a la Marta. Sospirant va mirar el rellotge per a confirmar les paraules que sonaven llunyanes en la seva ment adormida. En efecte, eren les deu i, pel que sembla, l'hora en què finalitzava el servei del desdjuní. Demanant disculpes, va comentar que s'arreglava i baixava en uns minuts. Aleshores, el desconegut la va tranquil·litzar amb un to cordial.

—No et preocupis, en aquests moments ets l'única persona allotjada a l'hotel, per la qual cosa podem fer totes les excepcions que desitgis. La Marian, estava preocupada i m'ha demanat que pugés per si ens necessitaves.

La Marta va donar les gràcies, li semblava increïble, però des que les campanes de l'església van sonar a la mitjanit, havia dormit d'una tirada. Per a evitar causar més molèsties, va acudir amb prestesa al menjador, anava sense arreglar-se, la cara rentada amb aigua clara i el pèl mullat tirat cap enrere. Un home, d'aspecte més aviat seriós, es va presentar amb el nom

de Miguel. En aquell moment, li va proposar tota mena de viandes per a esmorzar, però ella va preferir passar amb un simple cafè amb llet. Tenia pressa per resoldre el seu misteri i el temps avançava amb excessiva rapidesa. Va aprofitar un moment de la conversa per ensenyar uns dels sobres al Miguel.

—Coneixes aquesta direcció? —va preguntar la Marta angoixada.

L'home va agafar el paper, arrufà les celles i digué.

—És el carrer on estem situats, però el nom... —va dubtar uns segons—. Preguntaré a Marian, potser a ella...

No va deixar que el Miquel acabés el seu comentari. Ràpidament, va mostrar la foto dels joves que havia agafat a l'antiga casa dels seus pares. L'home, amb silenci i molta atenció, la va mirar. Somrient, es va acostar fins a les finestres que donaven a l'exterior...

—Acosta't, si us plau —La Marta va obeir—. Aquesta foto la van fer a principis dels setanta. Si mires més enllà de la terrassa de l'hotel contemples l'embassament de Lanuza i al fons —va assenyalar amb el dit—, Peña Forata. Fixa't bé, a la foto no apareix el pantà. Si et sembla bé, prefereixo cridar a Marian, ella pot ajudar-te millor que jo.

Després d'explicar-li a la Marian la major part de la història, aquesta va creure que tenia una possible solució per a desentranyar el nom del remitent desconegut. Una de les veïnes del poble, Angelines Herrera, una dona d'edat avançada i coneixedora de les vicissituds de gairebé tots els habitants de Lanuza, podia ser l'ajuda que necessitava.

La Marian es va oferir a localitzar a l'esmentada persona i, en una hora, la portaria a la sala d'estar de l'hotel, perquè la Marta pogués fer totes les preguntes que necessitava per aclarir els seus dubtes.

Conforme amb la proposta, la Marta, va deixar passar el temps tancada a l'habitació i, quan va arribar l'hora, nerviosa pel que li esperava, va baixar al lloc de la trobada. Una àvia de cabells blancs com la neu, l'estava esperant. Al creuar les mirades, en un accentuat silenci, va creure que els ulls d'aquella dona llançaven enceses flamerades de foc. Confosa per l'estranya

força que transmetia la seva presència, sense pronunciar paraula, li va lliurar un dels sobres i la foto. Les mans tremoloses, arrugades, gairebé sense força de l'Angelina, van agafar la documentació. Sense examinar-la, va projectar un somriure misteriós, al mateix temps que la seva boca murmurava unes paraules enigmàtiques, sense sentit per la Marta:

—Ets igual que ella.

Abans que l'àvia continués parlant, la Marian va intentar fer les degudes presentacions, però a la Marta no li importava la formalitat, aquelles quatre paraules havien sonat en les seves orelles com a autèntics esclats de tempesta.

—A qui m'assemblo? —va preguntar nerviosa.

Angelines Herrera no va respondre, mirà la fotografia, negà amb el cap i va seure en una de les cadires de la biblioteca de l'hotel per a iniciar el relat d'una sorprenent història:

—Tot va començar quan ella va arribar. —Amb el dit va assenyalar a una de les persones de la fotografia—. Va desaparèixer com si la terra l'hagués tragat; deien que van ser les aigües braves del riu, i mai més el van trobar.

L'Angelines va quedar en silenci, les mans l'hi tremolaven mentre unes llàgrimes queien per les seves galtes arrugades. En aquell moment, els ulls de l'anciana es van il·luminar i va exclamar un nom.

—Marcos...! El Marcos, era un noi intel·ligent, de molt bona planta... La Guàrdia Civil el va estar buscant durant molts mesos, però per desgràcia mai el van trobar. Al cap de sis mesos de la seva desaparició, va aparèixer una de les seves sabates al marge del riu a l'altura de Biescas; llavors es va intensificar la recerca pels voltants amb la perspectiva de trobar el seu cadàver ofegat, però mai va aparèixer. —Angelines va aixecar el cap, un lleu tremolor li impedia controlar els seus moviments. Va allargar el braç amb dificultat i va prendre la mà de la Marta. —Tu..., tu has tornat de l'infinit celestial per a trobar-lo...

No va poder acabar les explicacions; emmudir de cop mentre tancava els ulls i unes fortes sacsejades s'apoderaven de tot el seu cos. L'anciana, en segons, havia perdut el

coneixement. Espantada per la situació que s'havia produït, la Marian, va trucar ràpidament a una ambulància. Quan van arribar els serveis mèdics de la zona, en vista de la situació que es trobava l'àvia, van decidir traslladar-la a l'hospital més pròxim. Segons les explicacions que van donar, a causa de la seva avançada edat, podia acabar en una situació irreparable.

Després de la tribulació va arribar el moment de la reflexió. La narració de l'anciana no semblava tenir res de particular, un noi cau al riu i les aigües l'arrosseguen fins a ofegar-se en una zona profunda. Encara que, per la Marta, les últimes paraules amagaven molt més que un tràgic accident.

Buscant una resposta que aclarís els seus dubtes, la Marta va deixar l'hotel i, amb tranquil·litat, es dirigí al pantà. Va ser llavors quan, a la seva ment, sorgí la intrigant pregunta: «Què va voler dir l'Angelina amb l'infinit celestial?». Negà amb el cap, i mira el bucòlic paisatge que tenia davant. La gran penya de la Foratata, quedava reflectida en les calmades aigües del pantà. La Marta va vorejar lentament el marge de les aigües; la placidesa del lloc li transmetia tranquil·litat. Aturada al costat d'una arbreda, es va ajupir per tocar l'aigua freda. De sobte, tot l'entorn que l'envoltava va patir una transformació impetuosa. Un vent gelat va cobrir tot el seu cos, les aigües es van agitar amb una força descomunal i les branques dels arbres es van trencar. En aquells moments, era incapaç de controlar la descomunal força que l'empenyia cap al fons de les aigües del pantà. De manera inconcebible el seu cos es va precipitar dins de les fredes i profundes aigües.

Mentre el seu cos s'endinsava dins les profunditats del pantà, una gran quantitat de peixos la rodejaven creant un cercle màgic al seu voltant. El fred i la por es van esvaïr i una poderosa força la va arrossegar cap a l'interior d'un enigmàtic flux de sorra fina. Quan l'agitació es va aturar, va obrir els ulls i va observar el seu entorn. Estava nua, sobre la suau i càlida sorra d'un immens desert. En mirar les seves mans, es va quedar sorpresa, era com si hagués envellit de sobte. La seva pell estava arrugada i els seus pits caiguts. Va passar la mà pel seu cap i uns cabells esmorteïts van caure a terra. Just en aquell moment de desesperació, va sentir una veu

que pronunciava unes paraules sense sentit.

—No ploris filla meva, soc el Marcos; aviat coneixeràs tota la veritat.

En qüestió de segons, oblidant els comentaris incoherents que havia escoltat, es va adonar que la seva boca s'omplia de sorra i el seu nas absorbia milers de partícules de pols. Sense comprendre l'estranya situació en la qual es trobava, li va semblar que dos joves la cobrien amb mantes i la portaven ràpidament cap a l'habitació de l'hotel.

Tombada en el llit i respirant amb dificultat, va obrir els ulls. Just en aquest instant, es va adonar que la Marian s'acostava amb un somriure reconfortant i una tovallola a les mans. Amb molta tranquil·litat, va començar a eixugar els cabells mullats de la Marta, mentre li explicava l'accident que havia patit en el pantà.

—Senyor, Senyor, què passarà per aquest cap. Gràcies a uns nois que estaven donant un tomb pel voltant del llac, ara estàs viva. No et conec, però estic convençuda que les paraules de l'Angelines han estat el detonant de la teva angoixa. Ens han dit que aquesta tarda la portaran de tornada a casa, no té res greu, només cansament i els efectes de l'edat. Després que hàgiu descansat una mica, podreu parlar. Crec que a les dues ens va quedar clar que hi ha assumptes molt rellevants que l'Angelines necessita aclarir.

La Marta es va incorporar del llit i tancà els ulls; sens dubte, se sentia avergonyida pel que estava a punt de dir.

—L'he vist. Per estrany que sembli, l'he vist.

—A qui has vist? —va preguntar la Marian sorpresa.

—Era ell i m'ha anomenat «filla».

En aquell moment, va aparèixer el Miguel amb una tassa enorme de valeriana.

—Això t'anirà de perles per a tranquil·litzar-te —va comentar l'home somrient.

La Marta va respondre amb un somriure. Va agrair l'ajuda dels dos i va demanar que la deixessin descansar una estona, estava esgotada per l'incident. Necessitava recapacitar, no entenia com havia caigut al pantà, sense fer cap gest perillós. Després de tot el que havia

viscut, en aquell breu instant, estava convençuda que la Marian tenia raó, i que l'àvia Angelines, tenia totes les respostes que necessitava.

El sol s'amagava darrere de les muntanyes quan, empolainada i serena, la Marta va baixar al saló de l'hotel. Els talons de les sabates van distreure l'entusiasta lectura de la Marian, que es va aixecar de la butaca i somrient la va abraçar amb totes les seves forces. L'Angelines havia tornat de l'hospital i només arribar a casa seva, va deixar dit que necessitava parlar urgentment amb la Marta.

La Marian estava convençuda que la relació entre el jove Marcos i la Marta escapava a qualsevol raonament coherent, però creia endevinar que l'Angelines tenia la clau d'aquell embrollat misteri. Ella mateixa va acompanyar a la Marta a la casa de l'àvia. Quan van arribar, estava tombada en un vell balanci.

—Hola, àvia. Què vol explicar-me? —va preguntar la Marta, agenollant-se als seus peus, amb un dolç somriure.

La desposta, com tots els fets que estaven passant, va ser inesperada i contundent.

—Gràcies, moltes gràcies. Sempre he cregut que mai sentiria aquesta paraula de la teva boca. Déu m'ha donat la força necessària per afrontar el dolor que produeix la mort d'un fill i el no poder conèixer a l'única néta que, en el fons, sabia que existia.

Les mans d'Angelines van deixar de tremolar i els ulls van brillar amb més intensitat que les estrelles. Amb l'amor més noble i generós que un ésser humà pot oferir, va acariciar el cap de la Marta. En aquell instant, ella va sentir l'abraçada d'una força que l'omplia de pau i de vitalitat. En un segon, tots els misteris es revelaven en la seva ment serena..

—Avui he parlat amb el Marcos —va dir la Marta eufòrica d'alegria.

—Et vaig dir que el trobaries —va respondre Angelines somrient i feliç.

La Marian, apartada de les dues dones, escoltava entusiasmada l'esquinçadora història d'amor plena d'injustícies que l'Angelina narrava a la seva neta.

—El Marcos era el meu fill. Aquell estiu, va arribar la Marta Rius amb els seus pares. Ens van dir que havien estat uns dies en el balneari de Panticosa i que passarien una setmana en una casa del poble. El destí va començar a jugar amb els sentiments dels dos nois i va sorgir l'amor. Eren menors d'edat i tot es va complicar quan va arribar el comiat. Creien que el Marcos s'oblidaria d'ella, però no va ser així i per desgràcia, la primera vegada que vam tenir notícies de la Marta, vam saber que estava embarassada del meu fill. Els seus pares, per amagar la vergonya dels fets, l'havien portat a un casot, lluny de Barcelona. El Marcos volia anar a buscar-la, però els pares d'ella, sempre es van oposar al fet que es retrobessin. Llavors, el Marcos, va començar a enviar un munt de cartes a una adreça de Barcelona, amb l'esperança que arribessin fins ella.

L'àvia va estrènyer amb fermesa les mans de la Marta el temps que aquesta deia:

—Segueix, si us plau. Tot això és molt fort.

—El dia del part, va néixer una nena sana i bonica, però per desgràcia, la mare va morir hores després. Aquella petita ets tu. La mare de Marta Rius, la teva àvia, sumida en el dolor, em va enviar una carta explicant els fets; amb la mala sort que el Marcos la va llegir. Per desgràcia, no va poder suportar la dolorosa notícia i, embogit per l'amargor de la culpabilitat, es va suïcidar llançant-se al riu. Per a ell van acabar les penes, però va portar la desesperació a les nostres vides i l'odi cap a una família que havia trencat la felicitat de casa nostra.

La Marta es va incorporar, va agafar amb força els braços d'Angelina i la va ajudar a posar-se dreta. Les dues dones, abraçades, suportant el dolor en silenci, van sortir al carrer i, en la calma de la nit, van nafrar fins al marge del pantà. Va ser la Marta qui va intentar tancar el desgraciat relat de les seves vides.

—Abans de morir la meua mare —Els ulls de Marta es van omplir de llàgrimes—. Perdó, ara ser que he de rectificar, la meua àvia; se'm fa difícil adaptar-me a una realitat inesperada.

Tota la meua vida dient mare a la persona que en realitat era la meua àvia. En fi..., en el moment de la seua mort, em va demanar que busqués una caixa. Quan la vaig trobar, amb moltes dificultats, estava plena de cartes en blanc. Només una d'elles contenia un misteriós escrit. Si no hagués estat per aquest fet tan insòlit, mai hauria arribat fins tu, àvia.

L'Angelina estava cansada però feliç. Tot el rancor acumulat al llarg dels anys es va esvaïr amb l'abraçada de la seua neta. Una força superior, insondable i misteriosa per a les seues ments humanes s'havia confabulat amb el propòsit de possibilitar la trobada. Va aixecar la mà i va llançar un petó a l'aire en direcció al pantà, un petó dirigit al seu estimat fill.

—En el fons, la teua àvia materna era una bona persona. Els costums socials de l'època condemnaven l'embaràs en adolescents, alguna cosa que tacava el seu honor i, per si això no fos suficient, la religió considerava l'avortament com un pecat, mereixedor del càstig etern. Quan va arribar el desgraciat desenllaç, en l'anonimat del lloc on van ocultar a la teua mare, van decidir fer-se passar pels teus pares, d'aquesta manera evitaven les xarrameques que, segur, haguessin perjudicat la família i a tots els seus negocis. —La Marta va tancar els ulls, mentre sentia les paraules de la seua àvia—. La pèrdua d'un fill és l'experiència més dolorosa que pot patir l'ésser humà, és un fet que produeix el sofriment més gran de l'ànima. El món s'enfonsa, la vida perd sentit. Per la maleïda experiència que vaig patir, crec que els teus avis, per a calmar la dolorosa pèrdua es van limitar a substituir a la neta per la filla morta.

Les dues dones van caminar unides, a poc a poc, vorejant el marge del llac, gaudint del vincle afectiu que revela el silenci, quan només parlen els cors. Finalment, la Marta havia trobat el consol d'un amor veritable, i per fi viuria allunyada dels abusos i les ofenses del dèspota del seu marit.

Una suau brisa va acariciar els seus rostres i una pau immensa va omplir les seues ànimes afligides.